

УДК 371.3:004.738

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-1-35>

Лілія ВІННИКОВА,

orcid.org/0000-0001-6384-97121

старший викладач кафедри лінгвістики та перекладу

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

(Київ, Україна) l.vinnikova@kubg.edu.ua

Олена СВЕРЕДИУК,

orcid.org/0009-0002-6402-9286

студентка III курсу факультету романо-германської філології

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

(Київ, Україна) ossverediuk.if21@kubg.edu.ua

ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛІВ ТА УЧНІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: СПЕЦИФІКА ТА ВИКЛИКИ

Останніми роками соціальні мережі суттєво вплинули на всі аспекти нашого життя, включаючи освіту. Крім того, вони вплинули на взаємовідносини між вчителями та учнями. Раніше ця взаємодія обмежувалася лише спілкуванням під час навчального процесу. Проте сьогодні вона поширюється у цифровий світ, створюючи як чудові можливості, так і виклики для вчителів та учнів у використанні соціальних мереж.

Соціальні мережі пропонують широкий вибір інструментів для спілкування та співпраці, а також надають чудову можливість для обміну знаннями поза межами традиційного класу. Такі платформи сприяють обговоренням на різні теми та забезпечують додатковий простір для вчителів для обміну додатковими матеріалами та оновленими навчальними ресурсами, що підвищує якість навчання.

Однак ці можливості також створили низку проблем. Взаємодія в соціальних мережах розмиває межі між особистим та професійним спілкуванням. Це може призвести до того, що студенти прагнуть дізнатися більше про приватне життя своїх вчителів, виходячи за межі їхніх професійних ролей. Крім того, це може призвести до таких проблем, як кібербулінг.

Ця стаття досліджує особливості взаємодії вчителів і учнів у соціальних мережах, аналізуючи цей взаємозв'язок і переваги, які соціальні мережі приносять у цій сфері. Також розглядаються виклики, пов'язані зі спілкуванням у соціальних мережах, такі як етичні дилеми та цифрова грамотність. Розуміння цих питань дозволить вчителям використовувати потенціал соціальних мереж для збагачення свого освітнього досвіду, зменшуючи при цьому пов'язані ризики.

Отже, взаємодія між вчителем і учнем у соціальних мережах поєднує в собі можливості та виклики, які потребують вдумливого керівництва та розуміння. Це дослідження має на меті пролити світло на цю динаміку, пропонуючи найкращі способи для продуктивної та відповідальної взаємодії у цифровому освітньому просторі.

Ключові слова: взаємодія, соціальні мережі, вчитель, учень, освіта, цифрова освіта.

Lilija VINNIKOVA,

orcid.org/0000-0001-6384-97121

Senior Lecturer at the Linguistics and Translation Department

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

(Kyiv, Ukraine) l.vinnikova@kubg.edu.ua

Olena SVEREDIUK,

orcid.org/0009-0002-6402-9286

student of the III year of the Faculty of Romano-Germanic Philology

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

(Kyiv, Ukraine) ossverediuk.if21@kubg.edu.ua

INTERACTION BETWEEN TEACHERS AND STUDENTS ON SOCIAL MEDIA: CHARACTERISTICS AND CHALLENGES

In recent years, social media has significantly influenced all aspects of our lives, including education. Additionally, it has affected the relationships between teachers and students. Previously, this interaction was confined to communication during the educational process. However, today it extends into the digital realm, creating both remarkable opportunities and challenges for teachers and students in utilizing social media.

Social media platforms offer a wide range of tools for communication and collaboration, as well as an excellent opportunity for knowledge exchange beyond the traditional classroom setting. These platforms facilitate discussions on various topics and provide an additional space for teachers to share supplementary materials and updated educational resources, thereby enhancing the quality of learning.

However, these opportunities have also given rise to several challenges. Interaction on social media blurs the boundaries between personal and professional communication. This can lead to students wanting to know more about their teachers' personal lives, beyond their professional roles. Furthermore, this can result in issues such as cyberbullying.

This article explores the characteristics of teacher-student interaction on social media by examining this relationship and the benefits social media brings to this field. It also investigates the challenges associated with social media communication, such as ethical dilemmas and digital literacy. By understanding these issues, teachers can harness the potential of social media to enrich their educational experience while mitigating the associated risks.

In conclusion, the interaction between teachers and students on social media represents a mix of opportunities and challenges that require thoughtful guidance and understanding. This study aims to shed light on this dynamic, offering the best practices for productive and responsible interaction in the digital educational space.

Key words: interaction, social media, teacher, student, education, digital education.

Постановка проблеми. Школа є місцем, де діти проводять значну частину свого життя. Це не лише осередок, де учні здобувають знання, але й простір, де формується їхня особистість, опановуються навички спілкування та взаємодії не лише один з одним, а й з вчителями. Викладач відіграє важливу роль у становленні своїх учнів, а розвиток та виховання незалежної особистості неможливо уявити без творчого, професійного та компетентного вчителя (Батрун, 2022).

У сучасному світі роль вчителя зазнає значних змін. Відходить у минуле стереотипний образ педагога як транслятора знань чи авторитарної фігури, що має владу над учнями. На його місце приходить сучасний вчитель, який розуміє, що його завдання не обмежується простою передачею інформації. Він прагне зацікавити учнів у навчанні, розкрити їхній потенціал, навчити критично мислити та вирішувати проблеми, створюючи сприятливу атмосферу для співпраці та саморозвитку. Він не лише навчає учнів, але й підтримує їх у складних ситуаціях, дає поради та допомагає у особистісному розвитку. Вчитель вірить у своїх учнів та допомагає їм повірити у себе. Таким чином, роль вчителя лише як фахівця втрачає пріоритетність. Сучасний педагог виступає як фасилітатор, наставник та партнер.

Крім того, система комунікації «вчитель-учень» також зазнає значних змін із приходом технологічного розвитку, що дозволяє взаємодії між вчителем і учнем виходити за межі класної кімнати. Побудувавши довірливі стосунки з вчителем, учням часто хочеться дізнатися більше про життя свого наставника за межами навчального закладу. Якщо раніше, щоб зрозуміти, чим живе улюблений викладач після уроків, потрібно було поставити йому кілька, іноді незручних запитань, то зараз достатньо переглянути останні історії викладача в Instagram або погортати профіль у TikTok. Таким чином, завданням сучасного вчи-

теля є не лише побудувати стосунки з учнями в класі, а й вміти коректно вести комунікацію з учнями у соціальних мережах.

Подібно до інформаційних технологій, соціальні мережі стали глобальним феноменом, що дозволив людям всіх вікових категорій постійно взаємодіяти та обмінюватися інформацією (Camas et al., 2021: 137-156). Соцмережі є найсучаснішою формою медіа, що надає безліч можливостей для втілення цієї взаємодії, зокрема через обмін текстовими повідомленнями, зображеннями, аудіо та відео (Shabir, 2014: 132-151). Сьогодні досить складно знайти людину, яка не має персональної сторінки хоча б в одній з соціальних мереж (Луц, Каковський, 2010: 213). Соціальні мережі використовуються мільйонами людей по всьому світу. Учні молодших і старших класів, підлітки, студенти університетів, молоді та літні люди – всі використовують соціальні мережі для спілкування, розваг, роботи, покупок, обміну інформацією, досвідом, новинами, оголошеннями та для інших цілей (Papademetriou, Christos, 2022: 261).

Враховуючи технічні можливості молоді та їх дослідницький дух, соціальні мережі є особливо важливими для них інструментами. У цю епоху швидкозмінних технологій молодь природно розвиває здатність вивчати та засвоювати нові технології і стає основними користувачами соціальних мереж. Крім того, оснащені різними смарт-технологіями, молоді люди мають змогу постійно користуватися соціальними мережами за допомогою різних додатків, що робить це невід'ємною частиною їхнього повсякденного життя. Залежність від соціальних мереж та їх популярність серед молоді продовжує зростати, залишаючи їх найзручнішим способом спілкування та взаємодії як з однолітками, так і з дорослими (Lee et al., 2017: 127-138).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В епоху цифрових технологій соціальні мережі

стають не лише платформою для спілкування та розваг, але й потужним інструментом для розвитку освіти. Особливо значний вплив на цей процес мала пандемія COVID-19, змусивши педагогів усього світу адаптуватися до нових реалій та шукати нові шляхи забезпечення якісної освіти для учнів на всіх освітніх рівнях. Коронавірусна хвороба стала каталізатором для переходу від традиційних методів навчання до дистанційної форми, що змусило педагогів звернутися до соціальних мереж як нових ресурсів для навчання та викладання (Papademetriou, Christos, 2022: 261). Соціальні мережі стали каналом для онлайн-уроків та консультацій, а учні та вчителі могли об'єднуватися в онлайн-групи та форуми, щоб ділитися досвідом, обговорювати навчальні теми та надавати підтримку один одному. Соціальні мережі стали сховищем безлічі навчальних відео, презентацій, статей та інших ресурсів, які є у вільному доступі. Гарним прикладом цього є безкоштовна платформа «Всеукраїнська школа онлайн», що містить відеоуроки, тести та матеріали для самостійної роботи з 18 основних шкільних предметів. Діти мають можливість користуватися платформою для ознайомлення з темою, яку пропустили у школі через хворобу або з інших причин (Всеукраїнська школа онлайн). Використання соцмереж відкрило нові горизонти для навчання, заохочення до пізнання та формування активної життєвої позиції учнів.

Сьогодні соціальні мережі дозволяють вчителям побудувати міцний зв'язок з учнями, колегами та батьками. Створення груп, форумів та чатів дає можливість організувати дискусії, обговорювати навчальні теми, надавати зворотний зв'язок та оцінювати роботи. Інтерактивні завдання, ігри, онлайн-вікторини, конкурси, віртуальні екскурсії та симуляції захоплюють та мотивують учнів до подальшого навчання. Організована таким чином навчально-пізнавальна діяльність сприяє розвитку творчого мислення учнів, формуванню навичок критичного оцінювання інформації з Інтернету та підвищує пізнавальну активність учнів (Слободяник, 2016: 30-39). Навчання в онлайн-середовищі дає учням доступ до інформації та знань 24/7. Вони можуть навчатися у зручний для них час та місце, а також співпрацювати з однолітками з різних регіонів, обмінюючись досвідом та знаннями. Соціальні мережі дозволяють створити позитивне та підтримувальне середовище, де учні відчувають себе впевнено та вільно. Наприклад, вчителька старших класів Алісса Тшешковські-Гізе стверджує, що її профіль на Facebook дозволив їй встановити глибші стосунки з учнями

та краще зрозуміти їх, оскільки вона може спілкуватися з ними поза межами класної кімнати (Trzeszkowski-Giese, 2007). Вона зазначає, що тихі учні іноді стають більш активними в мережі, тому що почуваються більш комфортно за штучною маскою анонімності, яку пропонує Інтернет. Використання цього середовища виявилось для її учнів ресурсом, що дозволяє пов'язати навчання в класі з «реальним життям» (Carter et al., 2008: 681-685).

Сьогодні низка українських вчителів відкривають для себе ведення соцмереж не лише як спосіб самовираження, а й як платформу для ділитися своїми знаннями та досвідом не тільки з учнями, а й з іншими викладачами. Відомими стають імена зіркових українських педагогів-тітокерів, які збирають величезні охоплення і транслюють навчально-пізнавальні цікавинки або іронічний вчительський лайфстайл (Українські вчителі). Зірковий вчитель початкових класів Антон Агаманчук стверджує, що соцмережі та навчальні відео в них є потужними інструментами для середньої та старшої школи (Українські вчителі). Цю думку також поділяє відомий в інтернеті вчитель фізики Руслан Ігорович. Викладач зазначає, що ролики із соцмереж допомагають старшокласникам засвоювати складний матеріал, але лише якщо подати все коротко та зрозумілою мовою. Крім того, під час створення таких роликів потрібно мати хист вдало подати матеріал та зацікавити учнів. Соціальні мережі також допомагають побудувати довірливі стосунки з учнями. Діана Палаш, вчителька математики, запевняє, що вчитель, який знімає відео для улюбленої соціальної мережі учнів, обов'язково стає їхнім фаворитом, а навчальний контент через екран смартфона діти сприймають краще (Українські вчителі). Отже, соціальні мережі – це не просто нова технологія, а й нове мислення в освіті. Їх грамотне використання може зробити навчання більш ефективним, цікавим та доступним, а також сприяти формуванню учнів як особистостей, готових до викликів сучасного світу.

Як наслідок, з розвитком інформаційних технологій комунікація між вчителем та учнем вийшла на новий рівень. З одного боку, соціальні мережі виступають зручним та швидким інструментом вирішення навчальних чи організаційних питань, з іншого боку – підписка на сторінку вчителя є втручанням у його особистий простір, що обмежує викладача у самовираженні. Вчитель може відчувати певні складнощі, публікуючи особисті фотографії та висловлюючи власні думки, оскільки це може бути сприйнято як непрофесійна поведінка, що призводить до розмиття межі між особистим та професійним життям.

Нерідко адміністрації навчальних закладів застосовують покарання, такі як звільнення або догани, за «невідповідну» поведінку вчителів у соціальних мережах. Наприклад, випадок, що набув широкого розголосу у 2017 році, коли Віта Черешньовська, вихователька дитячого садка «Дивосвіт» в селі Бугаївка на Рівненщині, була звільнена з посади через «аморальну поведінку» в соціальних мережах: жінка розмістила фото з відпочинку, на якому вона цілує свого чоловіка, будучи одягненою у купальник (Денисенко, 2023). Це фото обурило завідувачку дитсадка, тож та звільнила виховательку на підставі «поведінки, що не личить педагогу». Зрештою, Віта Черешньовська довела в суді абсурдність свого звільнення і отримала грошову компенсацію за заподіяну моральну шкоду.

Соціальні мережі кардинально змінили освітній процес. Вони відкрили нові можливості для навчання, але водночас породили етичні та професійні виклики. Викладачам необхідно адаптуватися до цих змін, щоб забезпечити ефективне та безпечне навчання в цифрову епоху.

Виклад основного матеріалу. Хоча використання соціальних мереж може мати певні переваги для вчителів, такі як полегшення спілкування з учнями та батьками, обмін навчальними матеріалами та сприяння співпраці, водночас воно несе в собі й ризики та етичні дилеми. Вчителі, які активно використовують соціальні мережі, можуть стати мішенню для кібербулінгу, що може включати образи, погрози або поширення неправдивої інформації. Це може негативно вплинути на їхню репутацію та імідж школи. Важливо також пам'ятати про ризик розголошення конфіденційної інформації або порушення меж професійної поведінки. Діти можуть використовувати інформацію, отриману від вчителів у соціальних мережах, у невідповідних цілях, наприклад, для поширення чуток або створення фейкових профілів. Крім того, через обмеження текстового спілкування в соціальних мережах можуть виникати непорозуміння між вчителями та учнями, що може призводити до конфліктів, образ або розчарування.

Важливо зазначити, що не всі ці проблеми обов'язково виникнуть у кожного вчителя, який використовує соціальні мережі. Проте, важливо знати про них, щоб мінімізувати ризики та використовувати соціальні мережі безпечно та відповідально. Для вивчення характеру взаємодії між вчителем та учнем у соціальних мережах, а також визначення можливих ризиків та загроз для самореалізації обох сторін, було проведено опитування серед учасників освітнього процесу.

В опитуванні взяло участь 112 респондентів (49 вчителів і 63 учні). Більше половини опитаних вчителів – віком від 17–21 року. Близько 40% віком від 22–45 і 10% тих, хто старше 46 років. Майже всі опитані вчителі – жінки (94%). Близько 80% опитаних учнів це діти від 11 років і підлітки. 20% складають учні старше 21 року. Близько 64% учнів це дівчата і 36% хлопців відповідно.

Переходячи до аналізу найпопулярніших соціальних мереж, якими користуються вчителі і учні, а саме: Instagram, Facebook, TikTok, Telegram, Viber та Discord – помітна невелика різниця в отриманих результатах. Як серед студентів, так і серед викладачів найпопулярнішими соціальними мережами є Telegram та Instagram. Популярність Facebook та Viber серед учнів значно поступається TikTok та Instagram. Останні два використовуються з однаковою частотою, при цьому Discord у 3 рази випереджає Facebook за своєю популярністю серед учнів.

На питання «Ви ділитесь з учнями своїми соціальними мережами?» 40% вчителів дали негативну відповідь. Інші 60% діляться, проте 20% з них вибірково додають учнів у свої соціальні мережі. Серед учнів ситуація дещо інша: більше половини опитаних дітей не додаються у друзі до своїх вчителів онлайн. Решта 40% ділиться соціальними мережами вибірково. Деякі з учнів пояснили свій вибір тим, що дають свої соцмережі лише у випадку взаємного обміну ніком з вчителем. Таким чином більше 60% як вчителів, так і учнів стежать за сторінками один одного.

Переходячи до питання чи спілкуються вчителі та учні в соціальних мережах за межами уроку, більшість вчителів або не спілкуються зі своїми учнями, або ж спілкуються з ними лише з приводу організації навчального процесу. Стабільними залишаються 25% як вчителів так і учнів, що можуть спілкуватися на особисті теми в мережі.

Вчителю, який використовує соціальні мережі для спілкування з учнями, важливо усвідомлювати свою відповідальність за організацію та встановлення меж у цій онлайн-взаємодії. З метою запобігання панібратству та чітко окреслити професійні рамки, рекомендується одразу на початку спілкування вказати на очікувану ввічливу форму звертання, уникаючи неформальних звернень на «ти» або вживання ім'я без по батькові. Також треба озвучити теми, які не підлягають обговоренню з учнями у соціальних мережах. Це можуть бути теми особистого життя, інтимного характеру, політичні чи релігійні питання тощо. Важливо підкреслити, що норми ввічливого спілкування, які діють у класній кімнаті, повинні зберігатися і в онлайн-просторі. Згідно з результа-

тами опитування в середньому лише 15% опитаних учнів та вчителів чітко окреслюють ці межі. Більшість опитаних, як усталено, комунікують, дотримуючись загальних норм ввічливого спілкування. Ще 20% учнів повідомляють, що спілкуються з вчителями на рівних, як друзі.

Варто пам'ятати, що вчителі є публічними особами, і їхні дії в соціальних мережах можуть мати значний вплив на їхню репутацію, а також на стосунки з учнями та їхніми сім'ями. Тому вчителям слід завжди думати про те, як їхні публікації можуть бути сприйняті іншими, перш ніж їх публікувати. Але, щоб уникнути небажаних коментарів та зауважень, вчитель завжди може витратити трохи часу й попрацювати над налаштуваннями приватності (Юрченко, 2018), що і роблять трохи більше половини опитаних вчителів. Ще 20% фільтрують свій контент, а один респондент наголосив на існуванні робочої сторінки, створеної спеціально для учнів і батьків. Деяко інша ситуація серед учнів – половина з них зовсім не фільтрує свій контент, інші 40% обмежують доступ на окремі публікації на їхніх сторінках. На питання «Якщо Вам доводиться фільтрувати Ваш контент, поясніть чому Ви це робите?» вчителі відповідають, що часто публікують контент «не призначений для очей» своїх учнів, вважають, що мають бути «надихаючим зразком», і загалом бояться осуду чи зайвих питань, щодо суперечливих хобі чи способів відпочинку. Учні в свою чергу не хочуть отримувати зауваження і хочуть почуватися вільно, публікуючи контент окремо для друзів і окремо на загал.

Близько 80% опитаних вчителів та учнів майже не взаємодіють з контентом один одного. Відповідно залишаються 20%, що взаємно лайкають, коментують та репостять публікації. Не дивлячись на те, що респонденти не взаємодіють з контентом один одного, 22% вчителів робили зауваження учням, коли зміст профілю дитини здавався їм сумнівним. Важливо знати, як правильно реагувати на публікації учнів у соціальних мережах, які можуть викликати занепокоєння (Юрченко, 2018):

1. Рекомендується зберігати спокій та залишатися об'єктивними, уникати поспішних висновків або реакцій. Важливо ретельно прочитати та проаналізувати публікацію для розуміння контексту та серйозності ситуації.

2. Публічне розглядання проблематичного контенту з учнем не є доцільним. Загалом рекомендується уникати втручання в особисте життя учнів. Однак, у разі натяків на думки про самогубство у соцмережах, важливо обговорити це обережно як з учнем, так і з його батьками.

3. Надайте поради учневі щодо звернення до психолога або консультанта, якщо він відчуває тривогу, депресію або інші проблеми. Зазначте про доступні ресурси підтримки, такі як гарячі лінії.

4. Рекомендується зберігати скріншоти або посилання на публікацію як докази, які можуть знадобитися для подальших дій.

Реагуючи на тривожні публікації, важливо діяти з обережністю, емпатією та відповідальністю, забезпечуючи підтримку і допомогу учням у складних ситуаціях.

Деякі з учнів також поділилися негативним досвідом того, що додали вчителів у свої соціальні мережі: одна респондентка поділилася, що отримувала погрози від керівництва університету за фото у Facebook, а інша розказала, що один з її шкільних викладачів вчиняв гарасмент (від англ. «harassment» — переслідування, домагання) в сторону неї і її однокласниць.

Підсумовуючи результати опитування можна відмітити, що погляди на спілкування вчителів та учнів у соціальних мережах досить неоднозначні. З одного боку, спостерігається чітка присутність онлайн-взаємодії між вчителями та учнями – велика кількість учнів спілкується з вчителями онлайн після уроків. З іншого боку, ця взаємодія наразі обмежується переважно обговоренням питань, пов'язаних з навчальним процесом, а не обміном досвідом на особисті теми. Така взаємодія ще потребує чіткого визначення правил і встановлення особистих меж. На жаль, лише 15% опитаних вчителів та учнів чітко їх окреслюють. Результати опитування також свідчать про те, що в освітній спільноті України все ще існує страх засудження особистого самовираження. Як вчителі, так і учні переймаються за свою репутацію і за свій образ в очах один одного. Це призводить до недовіри між вчителями та учнями, їх батьками, а також колегами. Важливо, щоб вчителі та учні поважали приватність один одного та використовували соціальні мережі відповідально. Обидві сторони мають пам'ятати, що кожна людина це окрема особистість, що в праві вирішувати, як їй розпоряджатися своїм життям.

Тож виникає питання яким чином вчителю грамотно контролювати контент та подбати про медіа безпеку своїх учнів, що мають доступ до його сторінки. Дитяча та сімейна психологиня Катерина Гольцберг піднімає проблему комунікації між вчителем та учнем онлайн та наголошує на чотирьох речах, які слід уникати у своїх соцмережах (Юрченко, 2018):

1) вчителю не варто публічно обговорювати своїх учнів та їх батьків, так само як і публікувати їхні обличчя або вказувати будь-які персональні дані;

2) вчителю небажано оприлюднювати контент депресивного характеру;

3) вчителю варто утриматися від будь-яких проявів суперечливого контенту та використання нецензурної лексики;

4) вчителю слід залишити публікації про своє інтимне життя за дверима спальні.

Схожі пости можуть викликати неабияку цікавість у учнів, що може потім призвести до незручних питань з боку батьків, чи взагалі нашкодити стосункам з вихованцями. Нехтуючи етичними нормами педагогічної діяльності, вчитель ризикує погіршити свій імідж та втратити довіру серед учнів, а батьки в свою чергу можуть висловити занепокоєння щодо того, чи може він бути хорошим прикладом для їхніх дітей. Варто також зазначити, що турбуючись про психічний стан вчителя, адміністрація школи може чинити додатковий тиск на викладача, підриваючи його емоційний стан. Тому, публікуючи вищезгаданий контент, викладач має бути готовий до будь-якої реакції та, за потреби, захистити свої особисті кордони.

Але варто пам'ятати, що завжди можна обмежити доступ учнів на окремих контент у налаштуваннях профілю.

Висновки. Реалії сьогодення свідчать про те, що авторитарний підхід в освітньому процесі втрачає свою ефективність. Натомість, зростає значення вчителя-ментора, який виступає радником та фасилітатором навчального процесу. Це сприяє створенню атмосфери довіри та емоційної безпеки в класі, що, в свою чергу, позитивно впливає на мотивацію та успішність учнів. Український вчитель 21-го століття – це людина, яка не лише володіє глибокими знаннями, але й володіє мистецтвом навчати, надихати і мотивувати. Така особистість також відкрита до спілкування з учнями, колегами та батьками, готова сприймати їхні думки та співпрацювати з ними для досягнення спільних цілей. Така людина не підпадає під стигматизований образ вчителя – така людина не боїться вирізнятися. Сучасний викладач – це не просто джерело знань, це мультигранна особистість, з якою учні прагнуть бути друзями, не тільки на уроках, а і в Інстаграм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Батрун І. Роль вчителя НУШ у формуванні громадянина. Перспективи та інновації науки, 2022, 3 (8).
2. Всеукраїнська школа онлайн. URL: <https://vseosvita.ua/blogs/vseukrainska-shkola-onlain-34440.html>
3. Денисенко Т. Вихователька з Рівненщини, яку звільнили за фото в купальнику, знову перемогла у суді. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/03/10/253277/>
4. Луц, Т. Є., and В. О. Каківський. Вплив соціальних мереж на людину. К.: НТУУ «КПІ», 2010. 213 с.
5. Юрченко О. Секрети дружби між вчителем і учнями в соцмережах: поради психолога. URL: <https://osvitoria.media/opinions/sekrety-druzhby-mizh-vchytalem-i-uchnyamy-v-sotsmerezah-porady-psyhologa/>
6. Слободяник О.В. Реалізація методу проєктів засобами соціальних мереж. Т 56, №6. ІТЗН НАПН України. 2016. С. 30-39. Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/83/showToc>
7. Українські вчителі — зірки TikTok: вони збирають шалені перегляди та гонорари. 2024. URL: <https://osvitoria.media/experience/ukrayinski-vchyteli-zirky-tiktok-zbyrayut-shaleni-pereglyady-ta-gonorary-5-istorij-uspihu/>
8. Camas Garrido, Laura, Aida Valero Moya, and Mireia Vendrell Morancho. The Teacher-Student Relationship in the Use of Social Network Sites for Educational Purposes: A Systematic Review. *Journal of New Approaches in Educational Research* 10.1, 2021: 137-156.
9. Carter, H. L., Foulger T.S., and Ewbank A.D. Have you googled your teacher lately? Teachers' use of social networking sites. *Phi Delta Kappan* 89.9, 2008: 681-685.
10. Papademetriou, Christos, et al. COVID-19 pandemic: the impact of the social media technology on higher education. *Education Sciences* 12.4, 2022: 261.
11. Ram L. A., and Horsley J.S. The role of social media on positive youth development: An analysis of 4-H Facebook page and 4-H'ers' positive development. *Children and Youth Services Review* 77., 2017: 127-138.
12. Shabir, Ghulam, et al. The impact of social media on youth: A case study of bahawalpur city. *Asian Journal of Social Sciences & Humanities* 3.4, 2014: 132-151.
13. Trzeszkowski-Giese A. A Facebook Education. *Teacher Magazine*, 12 November 2007. Available at www.teachermagazine.org/tm/articles/2007/11/12/giese_first_web.h19.html.

REFERENCES

1. Batrun I. (2022) Rol vchytelia NUSh u formuvanni hromadianyna. [The role of the New Ukrainian School teacher in Shaping a Citizen]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky. – Prospects and Innovations in Science.* 3 (8). [in Ukrainian].
2. Vseukrainska shkola onlain. URL: <https://vseosvita.ua/blogs/vseukrainska-shkola-onlain-34440.html> [in Ukrainian].
3. Denysenko T. Vykhovatelka z Rivnenshechyny, yaku zvilnyly za foto v kupalnyku, zнову peremohla u sudі. [Kindergarten teacher from Rivne Region, fired for bikini photo, wins court case again] URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/03/10/253277/> [in Ukrainian].
4. Luts, T. Ye., and V. O. Kakovskyi. (2010) Vplyv sotsialnykh merezh na liudynu. [The impact of social media on a person]. NTUU «KPI». – National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute” 213. [in Ukrainian].

5. Iurchenko O. Sekrety druzhby mizh vchytelēm i uchnyamy v sotsmerezhakh: porady psykhologa. [Secrets of friendship between teachers and students on social media: advice of a sychologist] URL: <https://osvitoria.media/opinions/sekrety-druzhy-mizh-vchytelēm-i-uchnyamy-v-sotsmerezhah-porady-psyhologa/> [in Ukrainian].

6. Slobodianyuk O.V. (2016) Realizatsiia metodu proektiv zasobamy sotsialnykh merezh. [Implementation of the Project Method through Social Media]. IITZN NAPN Ukrainy.- Institute for Digitalization of Education National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Vol. 56, 6. 30-39. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/83/showToc> [in Ukrainian].

7. Ukrainski vchyteli — zirky TikTok: vony zbyraiut shaleni perehliady ta honorary. (2024). [TikTok Stars: They Gather Crazy Views and Fees]. URL: <https://osvitoria.media/experience/ukrayinski-vchyteli-zirky-tiktok-zbyrayut-shaleni-pereglyady-ta-gonorary-5-istorij-uspihu/> [in Ukrainian].

8. Camas Garrido, Laura, Aída Valero Moya, and Mireia Vendrell Morancho. The Teacher-Student Relationship in the Use of Social Network Sites for Educational Purposes: A Systematic Review. *Journal of New Approaches in Educational Research* 10.1, 2021: 137-156.

9. Carter, H. L., Foulger T.S., and Ewbank A.D. Have you googled your teacher lately? Teachers' use of social networking sites. *Phi Delta Kappan* 89.9, 2008: 681-685.

10. Papademetriou, Christos, et al. COVID-19 pandemic: the impact of the social media technology on higher education. *Education Sciences* 12.4, 2022: 261.

11. Ram L. A., and Horsley J.S. The role of social media on positive youth development: An analysis of 4-H Facebook page and 4-H'ers' positive development. *Children and Youth Services Review* 77., 2017: 127-138.

12. Shabir, Ghulam, et al. The impact of social media on youth: A case study of bahawalpur city. *Asian Journal of Social Sciences & Humanities* 3.4, 2014: 132-151.

13. Trzeszkowski-Giese A. A Facebook Education. *Teacher Magazine*, 12 November 2007. Available at www.teachermagazine.org/tm/articles/2007/11/12/giese_first_web.h19.html.